

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 1-70 кор.

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків

Поодинокое число по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5¹/₂ год. пополудни.

Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровского (Хорунщини). Експедиция місцева в Агенції Соколовского в насажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє.

Рекламації неопечатані є вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Национальний катастер.

(X) З того часу, як на Моравії німецько-чеське піганє полагоджено на основі національного катастру, набрала ся справа важного значіння і вже підчас розправи над виборчою реформою в держ. раді в 1906 р. була обговорювана в парламентарних кругах. Навіть в польськїм колї висловив ся, як ми свого часу на основі певних інформацій звіщали, гр. В. Дідушицкий за національним катастром яко способом полагоди польско-руського спору, одначе пос. Козловский виступив рішучо проти того і великою більшістю звалив сю справу в польськїм колї.

Гепер наново піднімають се питанє з нагоди соймової виборчої реформи на родові польські демократи в своїм начерку. Скоро отже ся справа і у нас може вийти на дневну чергу, належалоб ся над нею зріло застановити і тому думаємо, що для наших послів повинно се бути бажаною справою, познакомити ся з основами національного катастру, як думали про сю справу в Чехах.

Оден з найліпших знавців національних відносин в Чехах а особливо питання про національні меншости, провідник Будейовицких Чехів і соймовий посол др. Затка, вже перед многими роками зрозумів, що найліпшою розв'язкою національного спору є національний, племінний а не областний розділ обидвох народностей. На таких підвалинах опирав ся начерк для засновин і удержання шкїл меншостей, котрий др. Затка в 90-их роках минушого столїтя внїс і мотивував в чеськїм соїмі. Начерк сей змагав до того, щоби кожда народність сама дбала про удержанє народного шкільництва. Др. Затка був перший, що порушив питанє національного катастру. В р. 1888 виробив він подрїбну предлогу закона, котрий виходив від громади і для такої, о скілько она була язиково мішана, домагав ся творення тїл меншости і більшости. Для кожного тїла мав бути ведений національний катастер і після відносин чисел мало бути установлене управленє до мандатів, які мали бути роздані до громадської репрезентації. Др. Затка виробив подрїбний начерк і в видї предлоги закона подав тодішньому соймовому клубови народного сторонництва. Навіть др. Рігер зацікавив ся був вельми сею справою. В січні 1889 р реферував др. Затка в клубі

про свій начерк закона, котрий опісля придїлено тїснійшому комітету до обрани і справозданя. Небавом після того випали соймові вибори, при котрих староческе стогонництво стало меншостию, а через те спав з дневного порядку також і начерк др. Затки. З того часу коли після моравського прикладу, набирає справа національного катастру важного значіння, звертає тепер на себе увагу начерк д-ра Затка, яко вислід довголітнього практичного досвїду. Тимто і ми бажавмо оповістити сей начерк закона д-ра Затка в тїй надїї, що він може стати в пригодї всім нашим послам і тим політикам, котрі займають ся поважно розв'язкою національного питання.

Задачею наших послів буде, розглянути ся в тїм начерку і оцінити, чи і о скілько надавав би ся сей спосіб до розв'язки національного польско-руського спору у нас. В слїдуючїм числі подамо начерк д-ра Затка.

(Дальше буде).

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

Положенє в Чехах стало вельми непевне. Улична ворохобня не дїльна в Празї викликала велике роздратованє в міродатних кругах. Німці підняли великий крик, що їх майно і житє в Празї загрожене, а хоч в тїм крику є дещо пересади, всеж таки треба признати, що та ворохобня переходить вже границі звичайного уличного збїговиска. Навіть відозва зверхности громадскої до населеня не змогла осягнути бажаного успіху і спинити недільної ворохобні, та що справді нема певности, чи вже дійсно можна сподівати ся спокою. Грізного значіння набирає та ворохобня тим, що самі єї участники порівнюють її з подїями в Білгородї, де в недїлю також відбули ся великі демонстрації проти австрійських горожан. Посол Кльофач, головний провідник тих уличних галабурд, вернув як раз що й но з Білгороду. Правительство добачає отже певну зв'язь поміж праскими а білгородськими подїями і тому звернуло на них пильну бачність та заповіло вельми рішучі і острі розпорядки для їх спиненя.

Бар. Бек, котрий в понедїлок представив цісареві політичне положенє, неперечно здав справу також про праскі події і нема сумніву, що правительство не буде дальше байдужно сему приглядати ся. Півурядовий Fremdenblatt виступає з нагоди праских подій вельми різко проти провідників сих галабурд, натякаючи при тїм і про подорож білгородку Кльофача і звертає ся з вельми

рішучим ultimatum до Чехів, котрі належать до парламентарної більшости. Fremdenblatt звиває тих Чехів, щоби рішили ся, чи бажавють станути перепоною в заграничній політиці держави і спинити довершенє найжизнейших задач державних. При тїм висловлює сей дневник надїї, що не тільки словами але й ділами сї Чехи заявлять, що зривають спїлку з ворохобними живлами, чим не тільки сповнили би свій обовязок, але вельми пособили би власній справі. Сего вимагає ся від Чехів, щоби чим скорше, і задалегідь завести лад, внакше правительство буде приневолене до найострійших мір.

Ся погроза натякає зонсїм виразно про заведенє в імквового стану в Празї, а дає також до зрозуміння, що ті чеські сторонництва, котрі би вагали ся прилюдно осудити політику Кльофача і єго товаришів, булиб вилучені від участі в правительстві.

Отся рішуча постава правительства причинить ся імовірно до отверезеня чеських сторонництв і приневолять їх до залишеня уличної політики. Але правительство зробилоб добре діло, колиб з такою рішучістю звернуло ся також проти німецьких галабурників і ворохобників, котрі не з Білгороду але з кругів в Німеччині черпають одушевленє і заохоту до таких подій, які проявляли ся в чеськїм соїмі, а перед тим в Птуї, в Цилєї, а також в Карльсбаді і т. д. Так само правительство зробилоб спасенне діло, колиб запобігло тому, щоби німецькі студенти замість пильнувати науки, забавляли ся т. зв. бумлями і биятиками з товаришами інших народностей або католицьких студентських товариств. Правительство повинно подбати про се, щоби в прилюднім житю Австрії запанували європейські обичаї.

Міністерське пересиленє, а властиво справа відставки двох чеських міністрів Прашка і Фідлера, як ми вже вчера писали, поки що відрочена, бо міністер-президент не міг ще цісареві представити певних поглядів. В понедїлок відбула ся нарада парламентарної комісії чеського союзу і одобрила одноголосно просьбу о відставку чеських міністрів, а відтак розправляла про дальшу спільну тактику чеських сторонництв. N. fr. Presse звіщає, що Чехи зробили зависимим дальший побут своїх міністрів в кабінеті від національних уступок і для того піднімає знов великий крик.

Вчера відбули нараду провідники німецьких сторонництв, щоби обговорити спільну тактику в держ. раді на взір Чехів. Опісля мали німецькі провідники переговорювати також з бар. Беком.

Відроченє справи відставки чеських міністрів велить догадувати ся, що тимчасом зайшли якісь важні події, котрі приневолюють до вижиданя, а наведене в горі ultimatum правительства має очевидно цїль довести до проясненя справи між самими Чехами, до вилученя

з чеського табору парламентарного таких живел як Кльофач і єму подібні. Дперва коли бар. Бек матиме відповідь ясну на се ultimatum, зможе подати монарсі певні ради про полагоду пересилена. Тимто найближші дні австрійської внутрішньої політики мають вельми досягле значінє.

Староческа Union предвиджувала добре, що парламентарна комісія чеського союзу одобрить відставку Прашка і Фідлера а дальший побут їх в міністерстві зробить зависимим від певних условин (на скільки здогад N. fr. Presse в горі наведений має оправданє, годі в сій хвилі сказати). Сегодня мали провідники чеські в тій справі переговорювати з міністром-президентом. Колиб условини ставлені бар. Бекови були для правительства неможливі, то можна напевно сподівати ся, що міністер-президент скличе зараз раду міністрів, а як запевняє Union, заповів би тоді, що уступає.

Одначе, як ми вже перше висловлювали ся, монархія в сій хвилі не може наражувати ся на пересилена внутрішне, бо загранична політика вимагає скуплення всіх сил; тимто правительство буде собі помагало відрочуванєм речинця скликаня держ. ради і переговорами з парламентарними сторонництвами, навіть погрозами розвязаня держ. ради а опорні сторонництва можуть в нинішнім політичнім положеню дїждати ся такої долі, яка довела ся німецькій лївиці, котра перед 30 роками голосувала проти кредиту на окупацію Босни й Герцоговини.

Заграниця.

Положенє в Сербії не тільки не поправило ся, але стає щораз грізнійше. Напасти на австро-угорских купців в Білгороді прибрали цїху насильних нападів, а з напасниками злучили ся останними днями також поселені там Італіянци. Торговля в австро-угорских складах зовсім застановлена а многі купці позачиняли свої склепи, бо боють ся нападів і знищеня. Австрійско-угорским горожанам вимовляють помешканя, а наслідком палких і визиваючих промов наслідника престоло а звернули ся напасники проти всяких приїзших і чужинців. Австро-угорска кольонія опинила ся у вельми скрутнім положеню. З многих склепів поздїяно німецькі вивіски, але мимо того дневники явно взивають до грабованя австро-угорских склепів. Правительство намагає ся здержати сї напасти, але є зовсім безсилне, а жандармів і поліціянтів, котрі виступають в обороні ладу і порядку, висьмавають і проганяють. Недільні уличні галабурди приневолити австро-угорского представника звернути ся до сербского міністерства загр. справ з домаганєм винагороди за нанесені напади австро-угорским горожанам. В сій хвилі не можна ще обчислити розмірів заподїяної шкоди, але як ми вже звїщали, сербске правительство заявило готовість сї шкоди винагородити.

Воєнні приготюваня в Сербії тривають дальше, щоби занедбану і здеморалізовану армію поставити ся так на воєнній стопі і до того часу здержать ся там з явним виступленєм. Сербске правительство покладає надїю на висланих за границу міністра Мильовановича і б. міністра Пасича, що їм вдасть ся наклонити європейскі держави до ревїзї злуки Босни й Герцоговини. Міністер Мильованович в розмові з редактором N. fr. Presse в переїзді через Відень висловив надїю, що європ. держави зрозуміють національне пригнобленє Сербії, в яке она попала наслідком злуки Босни. Вказуючи на те, що європ. держави звивали Сербію до розваги і розуму, відкликає ся він знов до них, щоби они все зробили, що

від них зависиме і не доводили Сербію тим способом до розауки.

Положенє Сербії тим труднійше, що між королем а королеви чом нема згоди а навіть, як ми вже звїщали, дійшло до того, що королевич хотів кинути ся на батька, лише гвардійскі офіцїри здержали єго. Таким поступованєм сина король зовсім пригноблений тим більше, що велика часть народу стоїть за сином. Королевич явив ся після сєї пригоди в офіцїрєкїм касині, прийтий одушевлено офіцїрами і заявив, що Сербія повинна визволити заневолених за Дріною братів чи то з королем чи против короля. В сьвітскім касині говорив король явно проти батька і сказав: „Нї яким способом король Петро не повинен ставати перепоню против свободи сербского народу“.

Білгородскі женщины звернули ся з відозвою до женщин в Англії, Франції і Росії, щоби они вступили ся за долею сербского народа Збори національного сторонництва одобрили становище скупщини в боснійско-герцоговиньскій справі.

Нїмецке дневникарство, особливо західне н. пр. Köln. Ztg, відносить ся доволі двозначно в східній справі до Австро-Угорщини. Reichspost, котра має певні зносини з наслідником престоло архїєв. Францом Фердинандом, вказує на се з певним докором, що від часу пересилена Сходу часть західно-німецкого дневникарства менше або більше отверто підбурює загальну опінію проти Австро-Угорщини і докоряє тим, начеб Австро-Угорщина вивела в поле Нїмеччину. Наслідком подїтки бар. Еренталя віднесла Нїмеччина великі втрати материяльні і моральні, а лише Австрія має користи з тридержавного союзу. Сими голосами німецкого дневникарства користують ся англійскі дневники, щоби ще більше роздмухати непорозумінє між Австрією і Нїмеччиною і довести до повного відокремленя Австрії. В одній статї (Ein Mann hinter der Scene) виступає різко проти архїєв. Франца Фердинанда і підсуває вину заколоту спокою в Європі, змаганє до зміни прагмат. санкції і до введеня реакційної системи, пятнующи єго ворогом конституції і демокрації. Розходить ся очевидно о дискредитованє будучини Австрії. Reichspost звертає ся отже до німецкого правительства, щоби кн. Білов не позволяв півурядовим дневникам в теперішних трудних часах так байдужно приглядати ся таким напастям а коли цїсар Вільгельм і єго міністри відносять ся прихильно до Австрії, то тепер пора се доказати.

Отже в суперечности до західно-німецкої печати відозвав ся міродатного місця голос про взаємини між Нїмеччиною і Австрією. Вівторок відкрито сесию пруского сойму. Цїсар Вільгельм виголосив престольну річ а уступ про відносини на Балканї звучить ось як: „В останних часах склали ся на близькїм Сходї подїї, котрі займають увагу Європи. Хоч ми менше ними інтересовані політично як инші держави, то сї подїї вимагають поважної бачности. Нїмецка держава, вірна своему союзникови, буде змагати до мирної і справедливої розвязки сучасних трудностей“.

До Берліна приїхав сербский міністер загр. справ Мильованович і відбув півгодинну нараду з секретарем державним загр. справ Шеном, одначе не найшов великої прихильности для Сербії, особливо після увязненя німецкого аташе військового в Білгороді під закидом шпигунства. Сербії імовірно порадять завести передовсім лад і спокій в Білгороді.

Взаємини між Болгарією а Туреччиною поправили ся троха, бо коли доси Болгарія не признавала беззглядно права власности Туреччини до східних залїзниць, тепер заявляє готовість до переговорів що до права руху на тих залїзницях і відкупленя права власности або товариством залїзниць східних або Туреччиною. Болгарске правительство звернуло ся до Порти з просьбою, що хоче вступити в переговори і нема сумніву, що Порта на се згодить ся. Таким способом уступила би гроза війни між Болгарією а Туреччиною.

Черногорскому генералови Вуковичови висланому з Цетинї в важній справі до Білгороду, лучила ся в Загребі немала пригода, бо на двірци поліція єго арештувала і зревідувала, хоч виказав ся черногорским паспортом з допискою австро-угорского посольства „laissez passer“. На телеграфічну жалобу до бар. Еренталя вислану, випущено Вуковича, когрого придержано через похибку, бо єго вигляд був похожий на одну з трех підозріних осіб, що мали приїхати до Рьки. Коли генерал прибув до Білгороду, товпа виправила єму велику овацію а ще того самого дня прийняв єго король Петро на послуханю.

Що до настрою в Черногорі, заявив Вукович, що нарід є за війною, а між народом і правительством є згода в поглядах. Одначе Черногора буде виждати вислїду європейської конференції.

НОВИНИ.

— Календар. В пятницю: руско-кат.: Евлямція; римо-кат.: Івана Капістр. — В суботу: руско-кат.: Филипа, Теоф.; римо-кат.: Рафаїла Арх.

— Преосьв. Єпископ Хомишин виїхав зі Станиславова і забавить на провінції до кінця жовтня.

— Перенесенє мощів бл. п. Анатоля і о. Климентія Вахнянинів до родинної гробниці на Личаківскім кладовищі відбуло ся нині рано. Крім близшої і дальшої родини Покійників зібрало ся на сїй похорон значне, як на буденний день, число знакомих і почитателів бл. п. Анатоля Вахнянина. Товариства і інституції, в яких Покійник брав довгі літа першорядну участь в їх житю і діяльности, прислали своїх делегатів. Між иншими були відпоручники збору професорів рускої гімназії, учительский збір Вишого музичного Інституту, відпоручники „Бояна“, „Просьвіти“, „Сокола“ і ин. Межи духовенством були о. ректор др. Жук, о. катех. Лицїняк, о. префект Паньківский, о. Давидович, о. Яремович і кількох инших сьвящеників. По відправленю панахиди над домовинами при старім гробі і по відчитаню Євангелія перенесено обі домовини до нової мурованої гробниці на правім крилі кладовища. Підчас сего сумного чину похоронного співав гарно хор питомців духовної семінарії. До гробниці вложено також кілька вінців, а між иншими оден вінок в видї лїри зі всіма лентами, які вложено на домовині бл. п. Анатоля Вахнянина при похоронах.

— Підвисшенє платні для духовенства. Шкільна комісія в галицкїм соїмі радила над проєктованім з боку краєвого виділу законом, що нормує платню учителів релїгії. В дискусїї пос. Васунг іменем клубу людовців заявив, що в комплексї шкільних справ, котрі вимагають в тій сесїї полагоджєня яко найпильнійші, дві заслугують на увагу шкільної комісії, а то: находячий ся на дневнім порядку закон про платню учителів релїгії і справа поліпшеня пенсій вдів і сиріт по учителях а також емеритів старого стїлю. Бєсїдник апе-

лює до комісії, щоби по залагодженню проекту закону про учителів релігії приступила до на- рад над справою поправи положення вдів, си- рят і емеритів. Дискусія видала несподіваний результат, бо комісія мимо опозиції всяких членів пішла дальше ніж внесена краврого виділу, ба, навіть внесена референта і з квоти 217.000 К підвищила платні учителів релігії від 1. жовтня 1910 до 360.000 К річно. Льви- ну частину дістане парохіяльне духовенство за науку релігії. Краврий виділ пропонував у своїм предложеню винагороду тоді, коли міс- цеве духовенство уділяє понад 12 годин на- уки релігії, референт признавав їх вже при 9 годинах, а комісія зачала вже від сімох під- носячи тим самим фінансовий ефект о 159.000 К.

— **Нужда в Гуцульщині.** У нас в горах паде від 1½ доби сніг при морозі 3½ Ц. Сьогодні (20/10) сніг над Черемошем сягає 20 см. а у верху поверх 50 см. Більша часть бараболі, капуста і др. огородини майже вся під сні- гом. Гудули заходять у голову, бо не то що погибок на маржину з браку паші, але й на люди йде погибок з браку хліба. Поратуюнок(?) для гудулів дуже проблематичний. Обіцяють до Устерік продавати 100 к. грису, як гудули кажуть „того, що пани навимітали зі спузів (порохів) зі своїх млинів“. На гудулів і так від 3 літ „щось шибло“ — стали страшно пи- ти, а тепер ще й „погожив“ (більше) пють. Не кажу, з розпуки, але й з розпусти пють а міри нема майже жадної. Найбільші піяки, то деякі війти, любимці староства тай де- яких судовиків. „Що то буде? — що то бу- де?“ — питають себе зажурені совісні люди.

— **Наука гри на бандурі.** Оноді в музикально- драматичній школі М. Лисенка в Києві розпо- чав науку гри на бандурі оден а найкрасших сучасних кобзарів Іван Кучеренко. Кобзар сей людина надзвичайно интересна. Ще дитиною осліп він на одно око, наштурхнувшись на ножиці. Від слабого ока почало згодом псу- вати ся й здорове і через років десять після нещастя з першим оком Кучеренко вже май- же нічого не бачив і на друге. Але по сього часу успів він пройти курс двохкласової на- родної школи і се стало ему потім у великій пригоді. Бувши за поводитора кобзарів, вив- чив ся він грати на бандурі в кобзаря Гашен- ка, одного з красних представників харків- ської кобзарської школи. Кучеренко своєю грою і співом робить вражінє цілком інтелігентної людини, з великим музикальним хистом і ар- тистичним чутєм. Він сьвідомий Українець, багато випісє українських книжок та газет, які читають ему в голос жінка та дочка (оби- дві они теж грамотні). Охочих вчити ся гри

на бандурі набрало ся поки що дві групи. Наука відбуває ся що дня.

— **На пам'ятник Шевченкові.** Городнянське повітове земске зібранє асигнувало 100 карб. на пам'ятник Тарасови Шевченкові у Києві. Крім того на сей пам'ятник зібрано 32 карб. відпискою серед гласних того самого земского зібраня.

— **В українському клубі в Києві.** В суботу та неділю, не зважаючи на те, що ще не опо- вищено про щотижневі вечерки, перебувало чимало народу. Починаючи з будучої суботи що тижня в клубі відбуватимуть ся семейні вечерки, журфікси з концертним відділом, пі- сля якого будуть танці. Щоб познатьомити київске громадянство з національними укра- їнськими танцями, старшина клуба звернула ся до артиста трупи Садового д. Костева, який згодив ся що неділі вчити охочих укра- їнських національних танців: „коломийка“, „оркан“ (гопак на Буковині), „рómан“ (народ- ний танець у північній Київщині). Наука по- чне ся з першої будучої неділі. Окрім карт та білярду для любителів у клубі є шахмати, лото, шашки і т. ин.

— **Про останне землетрясенє в Галичині** мав оноді відчит проф. політехніки др. Ляска на сходинах природописного то-а ім. Коперника. Землетрясенє було чисто тектонічне і йшло добре знавани геологам тектонічними до- рогами, яких лінії ведуть від Букашешту через Кішенев до Камінця под. і з Галачу до Яс. Третя лінія аномалії гравітаційної тягнула ся від Камінця под. до Львова; перехрещенє тої лінії з тектонічними лініями замічено тепер перший раз. Епіцентр (осередок під землею) землетрясеня був в околицях Жмеринки на рос. Поділю, де аж залізничні вагони повиска- кували із шин. У Львові були два потрясеня землі. Одно почало ся о 10 год. 41 мин. 4 сек. Друге відгукове о 2 г. 14 м. 47 с. Дня 14. с. м. замічено ще одно легке землетрясенє, яке записали лише чуткі сейсмографи.

— **Перша битва на болгарско-турецкій границі.** З Атен подають одержану з Солуня вість про битву між турецким а болгарским військом на границі. Між Болгарами упало 70 жовнівів, між Турками 10. Наспіла також вість, що ко- ло місцевости Палянка Турки розбили бол- гарску ватагу.

— **Гал. Каса щаднича.** Кр. виділ предложив соймови внесене, аби вибрати на три літа членами виділу гал. Щадниці у Львові доте- перішних членів, між якими є др. Ярослав Кулачковский, директор „Двістра“.

— **Рідкий випадок висшої опіки.** Катерино- славський губернатор звернув ся до олексан- дрівської повітової земской управи з ось якою

пропозицією: „Обіздючи волости олександрів- ского повіту, я побачив, що сила з місцево- стий повіту і зосібна людність попри бережі ріки Дніпра зовсім не забезпечені соломою, і беручи на увагу, що ціни на солону дуже піднімають ся і в близькім часі можуть ще більше піднятись, та й маючи на увазі, що значна частина людности, спродаючи худобу, незабаром може дуже зруйнувати своє госпо- дарство, — прошу повітову земску управу по- дати наступному черговому повітовому зем- скому зібраню на обміркованє питання про забезпеченє людности повіту соломою й про результати зараз після постанови зібраня по- відомити мене“.

— **Нові доценти.** Міністер просьвіти затвер- див ухвали зборів професорів в справі до- пущеня: д-ра Володимира Вергановского на доцента приватного австрійского права і ци- вільної процедури з рускою викладною мовою на львівскім університеті; д-ра Франца Крчека на прив. доцента славянської фільольогії на університеті у Львові і д-ра Кар. Вонторка на прив. доцента залізничства на львівській полі- техніці.

— **Винахідники а армія.** „Вістник військових розпоряджень“ подав обіжник, в котрім зай- маєть ся фактом, що богато винахідників дуж- же часто находить ся в грошевих клопотах і не може зреалізувати свого винаходу. „Віст- ник“ звертає протє їх увагу, щоб удавали ся до президента технічного комітету військового, від котрого по якімсь часі дістануть опінію про свій винахід, а коли він на се заслугує, навіть субвенцію.

— **Подорож з перепонами.** Черногорскій князь вислав свого воєводу Вуковича в полі- тичній місії до Білгороду. В Загребі поліция арештувала Вуковича і перетримала его 7 го- дин, заким прийшла відповідь від міністра загр. справ бар. Ерентала, щоби пустити Ву- ковича в дальшу дорогу. В Земуні задержано ему слугу, так що Вукович мусів сам поїхати до Білгорода. За те в Білгороді прийнято его з одушевленєм. Товпа народу випрягла коні з его повозки і сама тягнула повіз Вуковича улицями міста.

— **Фабрика бомб.** В Києві відкрила поліция фабрику бомб. Фабрика містила ся в домі мі- щанина І. Старосольского. При ревизії найде- но велику масу приладів до фабрикованя бомб і різних вибухових материй, з яких виробля- ють ся бомби. Найдемо також малу друкарню і кілька примірників революційних відозв. Арештовано Старосольского і міщанку Міхель- зон, що наймала ту квартиру, де найдемо бомби. На місце ревизії прибув сам київскій полицмайстер (директор поліції), начальник

Матеріяли до історії зносин Галичан з Буковинцями.

Ч. 178.

Григ. Воробкевич про свої поезії.

Чернівці, 1872, 19. мая. Григорій Воробкевич до Олекс. Барв-ого.

(Дальше).

Одно мене тут потішає — надія, що ви, друже мій, мавши иншого дорогого матеріялу довольно, тільки так дружества ради до мене пишете, щоби мов самолюбство зовсім не за- снуло.

Врешті памятаю дуже добре, що я вам в однім з моїх писем зі Львова надав власть неусловну, шафувати моїми писанинами по вашім хотіню. Употребляйте, як вам угодно, поезії мої, але будьте ласкаві і відповідати за них. А не довольно вам напастя, то ще і инших нашлю вам, бо чую ся в силі писати річи подібні тим, які-м вже писав, без всякої внутрєнної вартости, но ви, друже мій, воз- міть на себе всяку відповідь пред сьвітом мислячим. Як ще раз би ся печаталє пое- зийка: С он, то прошу там залагодити: va bene — у: va banque.

Читанку вашу я не читав, бо не маю до того тепер часу, а тому, що я пригтовляю ся до іспита із історії всесьвітної.

Ч. 179.

Із Воробкевич про себе. — Композиція до по- зий Федоровича. — Погляд Із. В-а на „Прав- ду“. — Дві оперетки. — Читанка Барв-ого. — Молодіж.

Чернівці, 1872, 12. червня. Ізид. В. до Олекс. Барвіньского.

Такий вже сей сьвіт: тих, що знали ся і дружно зносились, розкине судьба і може і зла доля богзна в який кутток; під тягаром сего житя гнуть ся бідні, неначе та безеа- сиротина, одна журба другу розгонить, а на нужду друга слідує — і так оден на другого або зовсім забуде, або дуже різко, наче в краснім сні, на него здогадаєсь. І ми, мій ми- лий друже, наче на себе забули, і дуже різ- ко загощає вісточка моя до тебе, а твоє до мене... А тобі, бось щаслав, відай і мило і ле- генько децось написати, но мені так трудно, що аж! Мене нічо вже не тішать, я і людей не люблю і їх обходжу — і лиш однісьєнка музика мя кріпить, утішає і бігме кажу, від гіршого хоронять. Не той я вже, брате, щом був; має горяче чувстає наче сціпеніло, у сер- ції пуста, а в бороді вже і сивий волос. Но буде і сего.

Ледво не-ледво дістав я поезию пана Федоровича. Не дуже припала она мені до смаку, но що діяти? Взяв-єм ся до роботи і написав до неї пять кореспонденцій. Не вгн- няю я, брате, за премією; знаю також, що мої галицькі музикальні вороженьки, як за- знають, що то мої діти, то їх і обклеветають і болотом обкидають, — про то мені і бай- дуже. Одну заслугу буду мати, що може з тих композицій хоч одча удалась, і щом прибіль- шив число добрих руских пісней. Чудна і моя тактика у сім згляді: одні композиції пішло звідсіля, а другі зі Львова під другим імєм, щоб і не догадались, що то мої твори.

Що тичить ся Правди, то мушу тобі признати ся, що она мені не дуже подобаєсь. Такий орган повинен народну поезию засто- пати; того я в ній не знайшов.

Що мені з переводу Гомерових діл? Оригінальних, гарних творів нам потрібно! А що тичить ся оповідань, то п. Пашкевич на- че би взяв той орган в свою аренду — все від него: від него — а як'му бракне мысль, то ще від покійного отця позичає. Гарно, дуж- же гарно! Таке се сором тай ганьба, що в цілєсьній Галичині не знайти і одного чо- ловіка, щоб добру повістку написав!

(Дальше буде).

участка (дільниці) і багато поліцаї. Рівночасно переведено ревізії в інших домах, але не найдено нічого та лише арештовано 7 осіб. Фабрика бомб і друкарня належали до партії анархістів-комуністів, які не признають ніякої влади і стремлять до сего, щоб усі добра землі були спільною власністю всіх людей.

— Дрібні вісти. Вінчане п. Ник. Кисілевського, почт. урядника в Заболотіві, з п-ною Теофілею Лодинською відбуде ся дня 5. с. м. в Турці н. Стр. — На стації Радимно вискочили із шин 4 вози тягарового поїзду. Два вози зовсім розторошили ся.

Оповідки.

— Репертуар руского театру в Станиславові. (Саля тов. ім. Монюшка. Початок представления 7½ вечером. Білети продає „Народна Торговля“, а від 5. год. каса театру).

В суботу дня 24. с. м. „Барон циганів“ оперетка в 3 діях Стривса.

В неділю дня 25. с. м. „Серед бурі“ історичні картини зі співами в 5 діях Бориса Грінченка.

— На будову церкви Рожд. Христ. в Вифлємі. (Конець). Надто спеціальну подяку пересилаєм отсім жертводателям, які будьто лично, будьто почтою або від себе, або на руки мої під адресою Студ. Лаври св. Антонія Печерського в Скнилові, п. Кульпарків, переслали отсі датки: Вив. П. Добрянський богосл. за прод. образці 29 К, Впр. о. Володимир Петрівський, душпастир в Новім Йорку в півн. Америкі 25 К, Ур. парох. в Ляшках 22 К, Пал. Брусалим. п. Амалія Дашкевич з Тустанович 20 К, на руки п. проф. Мрица з Тернополя почтовим переказом раз 11 К, 2 К, 2 К 6 с, і 2 К 6 с разом 17 К 12 с. На руки Встл. о. крилош. дек. Долянського з Бродів 8 К, від Марії Романюк, Згоральської, Тересовської і Сидонії Петровської по 2 К. На руки Впр. о. Ігумена Залуского в Підгірцях 8 К. На руки Впр. о. Томи Дуткевича пароха Цішок 6 К, від: Теод. Герус 2 К, Павла Канді, Марії Шенгер, Евки Муляви, Панька Пастушок по 1 К. На руки Ник. Макуха з Балучина п. Глиняни 6 К від: Захарії і Теони Кравчука і Йосифа Гудими по 2 К. Впр. о. Підляшечкий зі Стрия 5 К, о. Ів. Лесяк з Кобляньської Волі 4 К, Анна Топілко 4 К, Іван Дмитрій і Катерина Вольські з К, Павлія 2 К, Анастасія Гагат 1 К, Ник. Домбровский 2 К, Марта з Мокротина 2 К. На будову церкви в Брусалимі на наші руки Пугач Ник., старший брат церк. з Миклашова з соборн. на акафисту 22 К. І сей послідний примір є справді гідний до наслідування. Надто згадана ціля, яку порішило і зачало вже наше перше руске паломництво до св. Землі покищо є окремим фондом, ріжним від ціли више згаданої будови церкви Рожд. Хр. в Вифлємі. Через адм. „Руслана“: о. В. Винярський з Манчестер 100 К і о. Ів. Лесяк в Кобл. Волі 4 К. Лично передані дрібні датки зі Львова, провінції від Н. Н. разом 116 К. Усіх разом грошей дотепер зібраних, по відтрученю видатків подорожи і особливо образців памяткових, вложених на книжочки щадничі Хв. Тов. „Дністер“ і Тов. сьвящен. і урядників є 12.250 К. Ласкаві жертви для вигоди прошу ласкаво не лише на дотепер подати адреси особливо Студийської Лаври св. Антонія Печер. в Скнилові, п. Кульпарків, але ще прошу ласкаво посилати від разу або до „Дністра“ на книжечку вкл. ч. 5.518 з дня 24/4. 1908 р., або книж. вкладк. Тов. а урядників і сьвящен. ч. 651 з дн. 24/4. 1908 р. Рівночасно повідомляємо ласкавих жертводателів, що справа будови сеї церкви незвичайно поступила вперед, а хоч єще збираним складок на провінції на хвилю приостановило ся і нема єще достаточної суми грошей на сю ціля, то одначе тепер в св. Землі роблять ся безпосередні стараня що до закуна вже самого терену і интересованих повідомить ся о успіхах прилюдно в найближнім часі. З глибоким і сердечним поважанєм — О. Курі, парох Вифлєму, Бр. Иоан, Схимонах Чину св. Теодора Студити в Скнилівській Лаврі св. Антонія Печерского.

Галицкий сойм.

Засіданя з дня 20. жовтня 1908.

По відчитаню впливів сойм ухвалив закон, яким дозволяє ся м. Гусятинови поберати висші оплати від спиритусових напйтків, і приступив до дискусії над молочарством в Галичині. Промовляли пп. Стефчик, Скварко і Кивелюк, почім ухвалено внесеня комісії, між якими є жаданє устанавленя нової посади молочарского інструктора.

Ширша дискусія розвинула ся над зміною закона про риболовлю, причім промовляли др. Олесницький, Содомора, Сандуляк і інші а, др. Олесницький поставив кілька резолюцій, які відослано до комісії кр. господарства.

По полагді кількох справ в першім читаню засіданє скінчило ся.

Засіданя з дня 21. жовтня 1908.

Між иншими відчитано внесенє п. Бруницького, аби перестанок Мартинів на шляху Львів-Станиславів замінено на стацію особово-товарову.

П. Длугош мотивував своє внесенє на пособлюванє справі продуцентів кипячки. Се внесенє і додаткові внесеня в справі рентових осель відослано до комісії.

В дискусії над справою хову коней промовляли пп. Чарториский, Єдинак і Кивелюк, почім внесеня комісії що до хову огерів ухвалено. В справі знєсеня мит на краєвих дорогах і мостах сойм рішив ся проти того.

Простора дискусія розпочала ся над шпиталями і взагалі санітарними відносинами по містах і селах. Промовляло кількох бесідників, а 10 послів лишило ся зі своїми промовами на північне засіданє.

Телеграми

з дня 22. жовтня.

Відень. Чехи є невдоволені з конференції з президентом міністрів бар. Беком. Ситуація є вельми напружена.

Відень. Цісар санкціонував ухвалений гал. соймом закон, яким дозволено місту Львів зятягнути 14 мільонів корон позички за порукою краю.

Цагород. Болгарекі делегати Димітров і Стоянович, які прибули ту вчера, мали нараду з великим везіром і міністром заграничних справ.

Тижневий звіт

Торговельної і промислової палати

про ціни збіжжа і продуктів у Львові від 12. до 18. жовтня 1908:

Table with 2 columns: Product name and Price range. Includes items like Пшениця, Жyto, Ячмінь, Овес, Кукурудза, Горох, Бобик, Конюшина, etc.

НАРОДНА ГОСТИННИЦА.

Готель, реставрація і казарня — ріг ул. Сикстускої і Косцюшка у Львові.

Приїхали дня 21. с. м.: Зофія Любич Залєска, Поляна; Франц Крафт, Відень; Іван Трипняк, Майдан Середній; Павло Собляк, Равів коло Долини; Максиміліян Френкель, Журавно; Максим Овінка, Ракобути; Ольга Яців, Камінка струмил.; Лейзер Маргуліс, Чернів; Самуїл Вайншток, Галац; Маркус Шіф, Ряшів; Вендикт Гершдерфер, Самбір; Клементий Слюзар, Колодївка; Давид Коркеє, Відень; Саві Гавман Самбір.

СПІШИТЬ СЯ

і закладайте фабрики ЦЕМЕНТОВИХ ДАХІВОК

бо в котрій громаді нема єще тої фабрики, то там заложить Виділ повітовий свою.

А тогди так гарний заробок піде в панські кишені, бо знайте, що виріб цементових дахівок приносить річно найменше 3.000 К чистого зиску. Виділи повітові єже позакладали свої фабрики в дуже багато громадах Тернопільщини, Городенщини і многу в інших повітах. Тож спішіть є до діла, бо за кілька днів єже буде за пізно, а тогди будете жалувати.

Хто схочє заложити собі ФАБРИКУ ЦЕМЕНТОВИХ ДАХІВОК, най напише до найбільшої рускої фірми Торговельно-Господарского Дому Стефана КОВЦУНЯКА в Коломні, а звідти єму щиро порадять. Адреса така:

Торговельно-Господарский Дім СТЕФАН КОВЦУНЯК в Коломні.

Працюйте і шадіть!

Товариство взаімного кредиту

„Дністер“

стоваришенє зар. з обмеженою порукою у Львові.

приймає вкладки на книжочки щадничі на 4%, уділяє позички на скрипти за інтабуляцією на 6 прц.; і сплату розкладає на 10 до 15 літ (при 30 ратах піврічних вносьє рата амортизаційна на капитал і відсотки 5 К 8 сот. від кожних 100 К позички.

Векслі приймають ся тільки 3 місячні, а 3 підписами, на 6 прц. до 7 прц.

Членами можуть бути позичку і дістати тільки члени обезпечені в „Дністрі“.

З зисків уділив „Дністер“ на публичні добродійні ціли квоту 45.835 корон.

Table with 2 columns: Item and Amount. Includes Вкладки, Позички уділені, Уділи членські, Цінні папери, Фонд резервовий і пенні, Львокації.

Канцелярії Товариства при ул. Рускій ч. 20 отворені перед полуднем від 8—2 год.

Розклад залізничних поїздів

важний від 1. мая 1908.

Table with 6 columns: Direction (До Львова/Зі Львова), Station, and Time (рано, перед пол., по пол., вечер, вночі). Lists train schedules between Lviv and various stations like Krakow, Rivne, etc.

ЗАМІТКА: Поспінні поїзди печатані товстим друком. — Поїзди їдучі лише в неділі означені †.

